

**Міністерство освіти і науки України
Полтавська державна аграрна академія
Департамент агропромислового розвитку
Полтавської обласної державної адміністрації
Science and Research Institute of Social and Economic Development (Чехія)
ГО «Науково-дослідний інститут
соціально-економічного розвитку»
Національний університет біоресурсів і природокористування України
Сумський національний аграрний університет
Дніпропетровський державний
аграрно-економічний університет
Заклад вищої освіти «Білоруський державний економічний університет»
Кооперативно-торговий університет Молдови
Євразійський національний університет
ім. Л. Н. Гумільова (Казахстан)
Information Systems Management Institute (Латвія)**

Матеріали

**IV Міжнародної науково-практичної конференції
«Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики»**

14-15 квітня 2020 р.

Полтава 2020

САМОСТІЙКІСТЬ І ЇЇ ДЕРЖАВНЕ ГАРАНТУВАННЯ	134
<i>О.В. Вараксіна, В.В. Михатіло</i>	
СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МОЛОКОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ В УКРАЇНІ	140
<i>Т.В. Воронько-Невіднича</i>	
ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ	143
<i>О.Г. Головка, В.С. Єрмолаєва</i>	
ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД КРИЗИ	146
<i>О.Г. Жмайлова, С.Б. Маринченко</i>	
РОЛЬ ПРОЕКТНОГО УПРАВЛІННЯ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ ОБ'ЄДНАНИХ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ УТВОРЕНЬ	149
<i>О.Г. Жмайлова, А.М. Сидоренко</i>	
ЗНАЧЕННЯ КАДРОВОЇ ПОЛІТИКИ У СИСТЕМІ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗАКЛАДІВ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	152
<i>О.М. Помаз, Ю.В. Помаз</i>	
СТРАТЕГІЧНИЙ РОЗВИТОК СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ: ЗДОБУТКИ, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	155
<i>Е.М. Исаченко, В.Э. Карпиевич</i>	
НАПРАВЛЕННЯ РАЗВИТИЯ МОЛОЧНОЙ ОТРАСЛИ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	157
<i>М.М. Кондровская, М.И. Гончарова, А.Ф. Коваленко</i>	
ОСНОВНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ЛОГИСТИЧЕСКИХ СИСТЕМ АГРОПРОМЫШЛЕННОГО КОМПЛЕКСА РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ	160
<i>А.В. Лукашевич, С.А. Шумак, М.А. Шкут</i>	
ПЛАТЕЖНЫЙ БАЛАНС В ПРОГНОЗИРОВАНИИ РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ РБ	163
<i>А.В. Лукашевич, И.Г. Мурашко, А.С. Мойсеенко</i>	
МИГРАЦИЯ КАК ИНДИКАТОР СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО СОСТОЯНИЯ ОБЩЕСТВА В РЕСПУБЛИКЕ БЕЛАРУСЬ	165
<i>М.В. Мартиненко</i>	
УПРАВЛІННЯ ГАРМОНІЙНИМ РОЗВИТКОМ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ОСНОВІ УРАХУВАННЯ ПРИНЦИПУ КОНВЕРГЕНЦІЇ	168
<i>Д.М. Рябець</i>	
ДЕРЖАВНЕ ФІНАНСУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ ...	171
<i>В.В. Севрюков</i>	
СУЧАСНІ УПРАВЛІНСЬКІ ОСОБЛИВОСТІ ЗЕМЕЛЬНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ	173

4. Донець Л. І. Базові принципи сучасної парадигми управління конкурентоспроможністю підприємства. *Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму*. 2012. № 1 (5). Т. 2. С. 101 – 106.
5. Dykun A. Large farms to boost Ukraine's dairy sector. URL: <http://www.dairyglobal.net/Articles/General/2015/7/Large-farms-to-boost-Ukraines-dairy-sector-1767923W>. (дата звернення: 22.03.2020).
6. Gagalyukab T. Impact of Retail Internationalization on Agribusiness: The Case of Ukraine. *Journal of East-West Business*. 2009.
7. Блонська В. І. Вдосконалення конкурентоспроможності та підвищення ефективності діяльності підприємства внаслідок ефективного управління. *Науковий вісник НЛТУ України*. 2010. Вип. 20.6. С. 174 – 180.
8. Гавриш О.А., Кухарук А.Д. Принципи управління конкурентоспроможністю підприємств. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1774> (дата звернення: 22.03.2020).
9. Божидарнік Т.В. Проблеми та пріоритети розвитку молокопереробних підприємств в сучасних умовах господарювання. *Економіст*. 2011. № 1. С. 39-41.

Т.В. Воронько-Невіднича, к.е.н., доцент
Полтавська державна аграрна академія

ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ

Загальновідомо, що демографічні проблеми старіння населення відбуваються у всіх регіонах світу та в країнах з різним рівнем розвитку. Вважається, що населення старіє, якщо частка людей старшого віку у загальній чисельності населення збільшується. Цей процес зумовлений зниженням рівня смертності населення з одночасним зниженням народжуваності. При цьому, в окремих регіонах значну роль відіграє міграція.

Наразі вперше в історії на Землі було зафіксовано більше людей, віком старше 65 років, ніж дітей, віком до 5 років. За двадцять років це співвідношення становитиме два до одного, за аналізом Торстена Слока з Deutsche Bank. Така тенденція викликає неабияке занепокоєння економістів. Старіння населення світу є неминуче. Проте, його негативний вплив на економічний розвиток – ні [1].

Необхідно констатувати, що Україна входить до 30 «найстаріших» країн світу, таким чином, спостерігається

тривожна тенденція зі зростанням кількості людей похилого віку. Якщо у 2007 р. частка людей пенсійного віку досягла 23,9 %, або понад 11 млн осіб, і за рейтингом старіння Україна посіла 11 місце у світі, а в 2025 р. переміститься на 9-те місце. Національний демографічний прогноз вказує на те, що на період до 2025 р. частка осіб віком від 60 років складатиме 25 %, а у 2030 р. – понад 26 %. Саме тому, Україна є й залишатиметься однією з «найстаріших» країн світу, водночас, на державному рівні цій проблемі приділяється недостатньо уваги [3].

Згідно класифікації ВООЗ, до категорії людей похилого віку належать особи віком старше 60 років.

В Україні ж громадянами похилого віку визнаються особи, які досягли пенсійного віку, встановленого ст.26 Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування» [4], а також особи, яким до досягнення зазначеного пенсійного віку залишилося не більш як півтора року. З 1 січня 2019 р. за відсутності відповідного мінімального стажу (15 років) вихід на пенсію можливий тільки у 65 років.

Зауважимо, що необхідність розгляду питання старіння населення як проблеми забезпечення розвитку суспільства та потреби удосконалення соціальної політики зумовлена тим, що цей процес спричиняє низку глобальних ризиків:

- для громадян – небезпека зниження рівня доходів у літньому віці, зростання ризику важких захворювань;
- для суспільства – потреба у трансформації базових інститутів організації життєдіяльності (інша модель зайнятості, нові моделі пенсійного забезпечення та соціального обслуговування);
- для держави – необхідність зміни соціального контракту поколінь і вирішення питань забезпечення справедливості розподілу доходів, соціальної інтеграції людей старшого віку та між поколінної взаємодії [6, с. 27].

Питання значення літніх людей у соціально-економічному розвитку країн, їх участі в усіх аспектах життя суспільства стало визначальним елементом Мадридського міжнародного плану дій щодо проблем старіння. У цьому документі визначено стратегію, покликану перетворити старіння із загрози розвитку

суспільства на його рушійну силу. Тобто, метою плану визначено перехід від «старіючого суспільства» до «суспільства для людей усіх вікових груп».

При цьому, основними складовими Мадридського плану є рекомендації, що мають на меті допомогти окремим державам сформувати власні програми трансформації політики в умовах старіння населення.

Безумовно, рекомендації не є універсальними, Мадридський план – це, в першу чергу, глобальна рамкова стратегія, згідно якої держави зобов'язались узгоджувати власні дії на національному рівні.

Вагомими складовими Мадридського міжнародного плану дій щодо проблем старіння на рівні окремих країн є наступні: здоров'я та добробут у поважному віці; люди похилого віку в старіючому суспільстві; середовище, що підтримує розвиток літньої людини.

Відзначимо, що 11 січня 2018 р. український Уряд затвердив Стратегію державної політики з питань здорового і активного довголіття населення на період до 2022 року [5].

Цей документ передбачає співпрацю органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, громадянського суспільства, бізнесу за такими пріоритетними напрямками:

- 1) поліпшення умов щодо самореалізації громадян похилого віку та їх участі у процесах розвитку суспільства;
- 2) забезпечення здоров'я та благополуччя громадян похилого віку;
- 3) формування середовища, сприятливого для активного життя таких громадян;
- 4) створення системи захисту прав громадян похилого віку.

До того ж, дана стратегія актуалізує питання популяризації в суспільстві ідеї взаємної відповідальності поколінь, формування позитивного ставлення до похилого та старечого віку, проведення інформаційно-просвітницької роботи, спрямованої на роз'яснення об'єктивного характеру старіння населення, пов'язаних із ним викликів і потенційних можливостей та необхідності пристосування до демографічних змін [2].

Таким чином, літні люди – велика соціально-демографічна група вітчизняного суспільства, яка має розглядатися і як

суб'єкт соціальної активності.

Основне завдання державної соціальної політики полягає у вивченні передумов активної старості, виявленні індивідуальних і особистісних чинників, які пов'язані із соціальним середовищем і сприяють активному протіканню цього періоду життя людини.

Список використаних джерел:

1. Вергелес О. Населення планети старіє. А економіка? веб-сайт. URL: https://zik.ua/news/2019/03/28/naselennya_planety_startiye_a_ekonomika_1539023 (дата звернення 4.04.2020).
2. Визначення віку, з якого особа може вважатися особою похилого віку: огляд міжнародного досвіду та національні практики. URL: <https://www.prostir.ua/wp-content/uploads/2018/12/%D0%9E%D0%B3%D0%BB%D1%8F%D0%B4-%D0%BC%D1%96%D0%B6%D0%BD%D0%B0%D1%80%D0%BE%D0%B4%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D0%BE-%D0%B4%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D0%B4%D1%83.pdf> (дата звернення 4.04.2020).
3. Населення України. Імперативи демографічного старіння. Київ : ВД «АДЕФУкраїна», 2014. 288 с.
4. Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування : Закон України від 09 липня 2003 р. зі змінами і доповненнями №1058-IV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення 4.04.2020).
5. Про схвалення Стратегії державної політики з питань здорового та активного довголіття населення на період до 2022 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/10-2018-%D1%80>.
6. Роик В. Старение населения – фактор, который нельзя игнорировать. *Человек и труд*. 2009. № 7. С. 25-32.

О.Г. Головка, к.е.н., доцент,
В.С. Єрмолаєва, здобувач вищої освіти
*Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

ДІЯЛЬНІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ В УКРАЇНІ В ПЕРІОД КРИЗИ

В умовах розвитку ринкової економіки зростає роль страхування як інституту гарантування відшкодувань понесеної шкоди в зв'язку з певними подіями. Забезпечити стабільність функціонування страховиків – базове завдання як для